

ברוך השם

עבודת התפילה בדור השביעי

נחיצותה של 'עבודת התפילה' באריכות בתקופתנו

לקט מדברי הרבי מלך המשיח • מקבץ צייטוטים מרבותינו נשיאנו
התוועדות הסידיות של רבנים ומשפיעים • סיפורים ופתגמי הסידים

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מפתח כללי

3	פתח דבר
7	במקום הקדמה
16	מפתח
19	דברי אלוקים חיים
127	התוועדויות חסידיות
221	לאורם של עובדי השם

יוצא לאור על ידי
מערכת 'לחלוחית גאולתית'

הגהה תוכנית:
הגה"ח הרב יוסף יצחק אופן
הגה"ח הרב נחמן שפירא

להערות ותיקונים:
LZMH20@GMAIL.COM

פתח דבר

אנו שמחים להגיש לקהל אנ"ש והתמימים, המבקשים ודורשים את השם, את ספר 'עבודת התפילה בדור השביעי'. הספר מעניק הסתכלות רחבה ומקיפה, מזוויות שונות, אודות מהותה של תפילה בעולם היהודי בכלל ובפרט בעולמה של חסידות חב"ד ליובאוויטש.

בנוסף לזה, הספר מאגד בתוכו ציטטות רבות מרבותינו נשיאנו בנושא של 'עבודת התפילה', יחד עם הרכות מעשיות ופרקטיות שיורדות לפרטים הקטנים ביותר.

התפילה היא זמן ועת רצון של קשר וחיבור פנימי בין יהודי לקדוש ברוך הוא, והיא יסוד עיקרי בחייו של חסיד. תורת החסידות נותנת דגש עיקרי ל'עבודת התפילה' ומבהירה שהיא התכלית של החסידות, עד כדי כך שממשילים את התפילה ל'חוט השדרה' שמעמיד את כל קיום התורה והמצוות. עולם החסידות בנוי כולו על 'עבודת התפילה'.

ידוע הסיפור שאדמו"ר הזקן התלבט להיכן עליו לנסוע, לוילנה או למעזריטש. והמסקנה הייתה לנסוע למעזריטש, מכיוון ש'במעזריטש מלמדים כיצד מתפללים'. נשיאי חב"ד בכל הדורות כולם, תבעו מכל אחד ואחד להתפלל באריכות, והסבירו את הנחיצות של התפילה בצורה הכי נחרצת והכי ברורה, מתוך הבנה שכל מטרת לימוד החסידות היא בכדי להפנים זאת ב'עבודת התפילה'. התפילה מהווה בעצם את נקודת המרכז, סביבה סובב החסיד.

אחת הנקודות היסודיות של היהדות והחסידות, היא העובדה שדבר אמיתי הוא לא משתנה ולא נפסק, אלא רק הולך ומתעצם. כך זה כמובן גם בדרישה

המרכזית של חסידות חב"ד - 'עבודת התפילה'. ניתן לראות כיצד הרבי מלך המשיח מדגיש שוב ושוב ללא הרף, ש'עבודת התפילה' בהתבוננות ובאריכות בזמן וכו', נצרכים וחשובים בדורנו ועוד יותר מדורות קודמים.

בסגנון אחר: העובדה שיש המשך וקיום של חסידות חב"ד בדור השביעי, היא כאשר דרישותיה של החסידות נשארים רלוונטיים בזמננו. 'דברי צדיקים חיים וקיימים לעד'. זוהי נקודת המפתח.

אם 'אלוקינו חי', מוכרח להיות ש'תורה ומצוות נצחיים המה'. אם יש חב"ד, יש 'עבודת התפילה'. אם יש רבי, יש 'עבודת התפילה'. לכאורה לכן הרבי שליט"א מתנגד כל כך בתוקף ובצורה הכי נחרצת, לתפיסה שאומרת שבדורנו זה פחות נדרש. כי במילים אחרות זוהי הכרזת מלחמה על המשכיותה של חסידות חב"ד, וזהו ערעור על עצם העובדה שיש נשיא בדור השביעי.

המבנה של הספר מחולק וממוין לשלושה שערים מרכזיים, שמרכיבים משנה סדורה וברורה, דבר דבור על אופנו:

• דבריו של הרבי מלך המשיח ורבותינו נשיאנו אודות התביעה והקריטיות של 'עבודת התפילה' בעולמה של החסידות מחד, ולאידך ביטויים חמורים וחרפים, על מי שלומד את תורת החסידות ואינו מתפלל באריכות, יחד עם הדרכות פרטניות. שער זה מחולק לפי קטגוריות שונות, על פי תוכנם.

לדוגמה: הכנה לתפילה, התבוננות בחסידות, השפעת התפילה וכו'. מפאת החביבות והקירבה אלינו, מובאים דברי נשיא דורנו ראשונים, ולאחריהם מובאים דבריהם של רבותינו נשיאנו.

[בשער זה, כאשר מובא ציטוט מרבותינו נשיאנו עם סימון של שתי נקודות (...), זהו סימן של דילוג להמשך הקטע, מחמת האריכות וההקשר. בכללות מומלץ לפתוח את המקורות וללמוד את הדברים כפי שנדפסו על ידי רבותינו נשיאנו]. בתוך השער מובאים כתבי יד קודש מהרבי שליט"א וכן לקט סיפורים ופתגמים

מגדולי החסידים והמשפיעים, אודות 'עבודת התפילה'.

• התוועדויות חסידיות מרוממות, של רבנים ומשפיעים בישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש ברחבי תבל, אודות 'עבודת התפילה'. ההתוועדויות תומללו ועברו עריכה לשונית על ידי המערכת, ואף חלקם הוגהו על ידי הרבנים.

• תולדותיהם ופועלם של כמה מגדולי החסידים ועובדי השם.

הספר הינו תדפיס ראשוני בלבד ומחמת קוצר היריעה, הושמטו ציטוטים רבים מרבותינו נשיאנו, וכן התוועדויות נוספות של משפיעים, ועוד חזון למועד בעזרת השם.

אנו תקווה ותפילה, שהספר יפעל את פעולתו ויוסיף עוז וכוח לדרוש את השם, ולהתפלל באריכות כדרישת הרבי מלך המשיח, וכך לצאת מ'גלות פנימי בענייני עבודת השם' [כדרישת הרבי בכ"ח ניסן תנש"א] ולבוא ל'גאולה פרטית', שזה מתבצע על ידי 'עבודת התפילה' כמבואר בחסידות. ועיקר העיקרים שנזכה לקיום תפילות כלל עם ישראל בגאולה הכללית ומלכנו בראשנו, ונכריז ככוונה פנימית ובשמחה:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מערכת 'לחלוחית גאולתית'

י"א שבט ה'תשפ"ב

770 בית משיח, ברוקלין ניו יורק

במקום הקדמה

זו הייתה התוועדות גדושה ולוהטת. הלילה חלף ביעף. ההתוועדות סבבה כולה אודות החשיבות והצורך 'לחיות משיח', בתקופת השיא רגע לפני הגאולה.

לקראת סיום ההתוועדות, זעק לו המשפיע בגרון נחר ומעומק הלב: חסידים, תמימים. אם אתם רוצים להרגיש אהבה לרבי, 'לחיות' גאולה ומשיח, להתחבר לחסידות, שיהיה לכם 'אהבת ישראל' - אתם פשוט חייבים להתעסק ב'עבודת התפילה'! אי אפשר אחרת.. התפילה נותנת חיוניות בכל דבר.

הקול היוקד חצה את כל המסכים הפנימיים וכולם חשו באמת שהשתפכה לה בראש חוצות. בזמן ההתוועדות כולם הרגישו באמת האלוקית. אבל לאחר מכן, החלו לצוף מחשבות: למה באמת התפילה מקבלת ערך כל כך מרכזי וקריטי? עד כדי כך שבכל התוועדות ועל כל נושא שמדברים, נקשרת חולייה ברורה ל'עבודת התפילה'.. לכאורה בדיוק כמו שיש חשיבות לתפילה, כך צריכה להיות החשיבות לשאר הנושאים.

אולי התשובה לזה, היא אותה השאלה בכיוון שונה קצת: מדוע החסידות נותנת מקום כל כך יסודי ל'עבודת התפילה' בצירוף ביטויים הכי חריפים והכי חזקים? לדוגמא: מי שלומד חסידות ולא מתפלל באריכות - 'נוח לו שלא נברא', מחלל את כבוד החסידות, ו'יפול לשכרות' ועוד..

ובכיוון חיובי: מי שמתפלל ב'עבודה', יראה הצלחה גשמית ורוחנית למעלה מן המשוער בכל ענייניו, ומשלים את כל כוונת החסידות, וגורם נחת רוח מיוחד לרבתינו נשיאנו ועוד. לכאורה התפילה היא מצווה אחת מתוך כל התרי"ג מצוות ומה כל כך מיוחד בה יותר מכל השאר?

את נקודת היסוד לזה מבאר אדמו"ר הזקן, וממשיל את התפילה ל'חוט השדרה' של הגוף, כאשר הנמשל הוא שהתפילה היא היסוד של כל קיום התורה ומצוות. אחריו כל רבותינו נשיאנו נעמדים להסביר ולפרט יותר, מדוע באמת התפילה היא כל כך יסודית כמו 'חוט השדרה', שבלעדיה אין קיום אמיתי לכל שאר הדברים.

מהי דרכה של חסידות חב"ד?

ההסבר לכל זה, יובן בהסבר עצם הקמתה של תנועה חסידות חב"ד. ובהקדים: חז"ל אומרים 'נתאוהו הקדוש ברוך הוא להיות לו יתברך דירה בתחתונים'. בורא העולם מתאוה להתגלות דווקא במקומות החשוכים והתחתונים. בתורת החסידות יש לכך דוגמאות והסברים רבים, כמו משל 'ציפור המדברת' הידוע ועוד.

לכל אדם יש ה'תחתונים' שלו. השכל האנושי למשל הוא נמוך ומגושם, לעומת השכל האלוקי שהוא טהור וזך. הגיע אדמו"ר הזקן והקים את חסידות חב"ד, ובעצם הראה בצורה מעשית, כיצד ניתן בדרך החב"דית לגלות את הבורא ב'תחתונים', ולממש את תכלית הבריאה וירידת הנשמה של היהודי לעולם הזה.

חסידות חב"ד היא ראשי תיבות 'חכמה בינה דעת'. זאת אומרת שאחרי האמונה הפשוטה של יהודי שמגיעה מעצם הנשמה, דורשת חסידות חב"ד להוריד את האמונה ['עליונים'] לשכל והמידות של האדם ['תחתונים'].

שהאדם לא רק יאמין שיש אלוקים, אלא גם שידע שהוא ישנו. שהוא יבין זאת בשכל האנושי שלו, בהוכחות והסברים שיתקבלו גם על נפש הבהמית שלו. כבר כאן הגענו לשלב מסויים של 'דירה בתחתונים'.

הנה, גם השכל האנושי המגושם מבין ומתחבר לאלוקות. עד כאן הגיעה גם חכמת ה'חקירה'. לחקור ולהבין בצורה אנושית את הבורא.

באה חסידות חב"ד ואומרת: אמנם להבין שכל אלוקי בשכל אנושי, זהו הישג לא קטן של 'דירה בתחתונים', אבל השכל הוא עדיין 'עליון'. צריכים להגיע גם למידות, שהם התחתון הנמוך ביותר אצל האדם.

במילים אחרות: בהחלט צריכים להשיג ['חכמה']. וגם צריך להבין ולהתבונן בשכל ['בינה']. אבל זה לא מספיק. מוכרחים להגיע ל'תחתון שאין למטה ממנו', צריכים לשנות את המידות של האדם למידות קדושות. למידות של חסידות. שבביל זה חייבים להרגיש את השכל ['דעת'].

ה'דעת' היא הממוצע שמחבר בין המוחין העליונים למידות התחתונות. היא מצליחה לגרום לשכל הקר להתחבר ולשנות את המידות הלוהטות. לחיבור הפכים זה, הגיע האדם לעולם הזה.

באותיות של חסידות זה: ללמוד חסידות היטב בהבנה והשגה טובה, בהסברים הגיוניים ['חכמה']. לאחר מכן צריך לחשוב ולהתבונן בדברים שנלמדו קודם, ולהוריד אותם לסגנון ולעולם של האדם באופן אישי, שיונחו בשכל של כל אחד בכלים שלו, על ידי דוגמאות מהחיים שלו. לחשוב על המשמעות של ה'השכלה' לחיי היום יום של האדם. לא רק לדקלם הסברים שכתובים בספרים, אלא לרדת מהתיאוריה לעולם המעשה. ['בינה'].

השלב הסופי והעיקרי הוא הרגש של ההשכלה. כאשר מתבוננים בכל יום בנושא מסויים בחסידות קודם התפילה ובזמן התפילה, מתחילים להרגיש את האמת של ההסברים השכליים שנלמדו קודם ['דעת'].

לפני זה הדברים הובנו היטב ואפילו 'הונחו' בשכל, אבל עדיין יש מרחק בין ההסבר המשכנע ל'אני' של האדם. לאדם יש תאוות עצמיות, שכמה שינסו לשכנע אותו בהסברים הטובים ביותר לעשות אחרת, הוא לא ישוכנע. כי הוא מתאוה לזה, הוא מרגיש את ההנאה של התאוה. השכל לא יכול להתמודד עם רגש. הדבר היחיד שיכול לעצור אותו, זה רגש הפוך.

לדוגמא: אם אדם אוהב לאכול תפוחים, גם אם יסבירו לו בצורה המשכנעת ביותר שזה מזיק לבריאות, הוא ימשיך לאכול. אך אם נמחיש לו אדם שניזוק מאכילת תפוח, הוא ירגיש פחד ולא ירצה לאכול יותר תפוחים.

במילים אחרות, ה'אני' של האדם זה הרגש. בשביל לשנות את האדם מבפנים, בצורה פנימית, צריכים שהוא ירגיש את האמת האלוקית.

'דעת' זה בזמן התפילה

היכולת להרגיש את החסידות, זה קורה ב'עבודת התפילה'. זמן התפילה זהו המועד הטוב ביותר, להוריד ולהפנים לחיים שלנו את כל מאמרי החסידות שלמדנו, ולהרגיש את ההנאה והתענוג שבאלוקות.

בזמן התפילה ישנו כוח עליון מיוחד שהקדוש ברוך הוא נתן [גדלות המוחין], להגיע ל'דעת' והרגשה באמת האלוקית. כך, שכל דבר אלוקי שנרצה להפנים אלינו לחיים ולהרגיש חיבור פנימי אליו - זה מתבצע על ידי 'עבודת התפילה'. [לכן גם ההגדרה של 'עבודה פנימית' בעגה החסידית, היא דווקא 'עבודת התפילה'].

עכשיו ניתן להבין מדוע התפילה היא כה מרכזית בעולם של חסידות חב"ד, ובעצם בעולם של היהדות כולה. כמה שנלמד תורה ונקיים מצוות, ואפילו נראה ניסים גלויים מול העיניים, עדיין זה חיצוני והרגש יחלוף וייפסק.

חב"ד. לא כח"ב

פעם התוועד המשפיע ר' שלמה חיים ע"ה קסלמן, עם החיות המיוחדת ששמורה לו, עם קבוצת אברכים בכפר חב"ד, על החשיבות העצומה של תפילה באריכות ובכוונה. בעיצומה של ההתוועדות, פסק המשפיע בנחרצות: מי שאינו עוסק ב'עבודת התפילה', אינו חב"דניק! הוא כח"בניק..

בראותו את הפליאה שעלתה על פניהם, הסביר את דבריו: הרי חב"ד הם ראשי תיבות 'חכמה בינה דעת' ובחסידות מוסבר ש'דעת' זה התקשרות והתחברות להשכלה, באופן שההתבוננות מביאה לרגש הלב, שזהו עניינה של 'עבודת התפילה'.

אבל מי שאינו מתפלל באריכות, אין לו 'דעת'. וכתוב ש'במקום שאין הדעת נמנה - הכתר נמנה'. יש אפוא אצלו 'כתר חכמה בינה' והוא אינו חב"דניק אלא כח"בניק..

כמו שראינו אצל ה'מתנגדים' שלמדו המון תורה וקיימו מצוות, אך את הכל בצורה טכנית. ללא רגש וחיבור פנימי. במילא כשעושים הכל ב'קבלת עול' בלבד, אט אט מפסיקים להדרר במצוות, המידות נהיות גסות יותר, מעוותים את הבנת התורה. מחפשים להרגיש הנאה כלשהי, שתספק את הנפש הבהמית.

אז אם אין הנאה אמיתית ופנימית מאלוקות [אלא רק בצורה חיצונית], מוצאים תענוג מחוש השכל למשל. משנים את המשמעות הנכונה בתורה, בכדי ליצור פלפול ו'לחדש' בתורה. גם אם החידוש לא מסתדר לגמרי עם כללי התורה.. זה תהליך שקורה בדרך כלל בתת מודע. זה פשוט טבע עצמי בנפש להתענג ממה שהו. אותו דבר זה עם מידת הגאווה וכו'.

[האמת היא שמאז ומעולם עם ישראל התנהג בדרך החב"דית (דרך אגב לתוספת עניין, יש ביטויים מיוחדים של הרבי הריי"צ בנוגע לזה: 'אברהם אבינו היה החב"דניק הראשון'.. 'משה רבינו היה חב"דניק'..). בכל הדורות התפילה

קיבלה את מקומה המרכזי האמיתי וכל היהודים היו מאריכים מאוד בתפילה. כל אחד בהתבוננות שלו, זו פשוטה יותר וזו עמוקה יותר.

עד שהגיע זמן שאנשים גדולים בתורה התעצלו להשקיע ב'עבודת התפילה', והם השפילו את האנשים הפשוטים שידעו כיצד מתפללים כראוי והגביהו את מעלת התורה יותר, כדי שהם יהיו חשובים ולא יורידו מגדולתם מכיוון שאינם יודעים להתפלל, ומשם יצא ה'עגל הזה' המתקרא 'מתנגדים'. הגיעה חסידות חב"ד והחזירה את האמת לפני השטח, והעלתה חזרה את קרנה החשוב והיסודי של 'עבודת התפילה'.

התפילה היא הכלי איתו ניתן להתחבר לכל דבר ונושא שישנו ביהדות ובחסידות. אם רוצים לדוגמא להרגיש חיבור להתקשרות לרבי שליט"א, צריכים להתבונן בהסברים שמובאים בחסידות על החשיבות של 'ממוצע המחבר' ו'משה שבכל דור', ולחשוב על זה בזמן התפילה.

בהדרגה מתחילים לחוש את האהבה ורגש לרבי. כך זה גם בעניין של לימוד התורה. כאשר מבינים מהי המשמעות של לימוד התורה, שבכל מילה שלומדים בתורה מתחברים ומתעצמים עם 'עצמות ומהות', הרגש הביטול לתורה הוא אחר לגמרי וכמובן שמשתדלים ומכוונים לאמיתתה של תורה.

[אחד הדגשים הגדולים של חסידות חב"ד ליובאוויטש, שכל התבוננות איזה שתהיה, צריכה ומוכרחת לרדת לפרטים הכי קטנים. רק אז זה משפיע בצורה פנימית. לדוגמא: ניתן לחשוב על כך שהבורא מהווה כעת את כל הבריאה [כלל]. אך צריך להתבונן כיצד הוא מחיה כל רגע את כל סוגי הדומם, כל סוגי הצומח וכו'. זה נקרא 'התבוננות פרטית'.

ולכן התפילה לוקחת הרבה זמן, משום שההתבוננות הפרטית גורמת להתחבר בצורה פנימית לדברים ובמילא התפילה היא באריכות יותר. מעניין לציין, ש'התבוננות כללית' גורמת בקלות יותר להתרגשות, אך נעלמת במהרה ללא השפעה פנימית. לעומתה ה'פרטית', גורמת להתעוררות רק לאחר זמן, אך היא פועלת בצורה פנימית ומשפיעה לכל היום].

בכדי 'לחיות משיח' - צריך להתפלל

אז בהחלט אנחנו נמצאים כעת בזמן השיא. רגע לפני ההתגלות בפועל ממש. העבודה העיקרית היום היא לקבל פני משיח צדקנו. מאיתנו נדרש להפיץ יהדות וחסידות בכל מקום בעולם, ולהכין אותו לביאת המשיח.

אנחנו נדרשים בזמן זה ללמוד גאולה ומשיח ו'לחיות משיח', ולדאוג שכל ענייני השליחות יהיו חדורים ב'שער' של 'משיח'. שכל באי עולם יכירו את בשורת הגאולה ואת זהות הגואל. אז באמת העבודה העיקרית היום 'לחיות משיח'. אך הדרך על ידה ניתן 'לחיות משיח', היא 'עבודת התפילה'.

בשביל שאנחנו 'נחיה משיח' ונוכל להפיץ הלאה את בשורת הגאולה, בצורה פנימית שתחדור לכלים של העולם ['אורות דתוהו וכלים דתיקון'], עלינו עצמנו 'לחיות משיח' בפנימיות ולא רק 'לדקלם משיח'. שכאשר נצעק ליהודי 'משיח נאו', זו לא תהיה סיסמא גרידא. אלא הכרזה שטומנת בתוכה משמעות עמוקה.

ההכרזה היא רק דרך, דרכה ירצה האדם להתעניין בתכנים שעלינו להעביר לו.

[כמובן ופשוט שגם אם לעת עתה יש מישהו שאינו חדור בצורה פנימית בעניין של משיח, עליו להפיץ זאת גם לאחרים, אפילו במצבו העכשווי. אף אחד לא צריך לסכול מזה שהוא עצמו לא הפנים את האמת האלוקית.

הוא יכריז את הסיסמא ובעזרת השם, היהודי שישמע אותה יחפש את המשמעות התוכנית של ההכרזה, ויחיה גם הוא את ענייני הגאולה. אך אם העניין של 'משיח' חדור אצל המפרסם בצורה פנימית, זה משפיע וחודר באין ערוך כלל, וזוהי הדרך החב"דית בהפצת המעיינות, בצורה פנימית].

כך נתרומם לעולם של גאולה

איך עושים זאת? איך 'חיים משיח' בצורה פנימית ואמיתית? איך מצליחים 'להעמיד את עצמו במעמד ומצב ורגש של גאולה'? התשובה לכך היא - בדרך החב"דית המוכרת לנו מכבר.

דבר ראשון לומדים בצורה יסודית את ענייני גאולה ומשיח בנגלה ובחסידות ['חכמה'], לאחר מכן להתבונן בהם ולהוריד אותם לשפה שלנו, למקרים יום יומיים שקורים לנו ['בינה'] ואחר כך 'להתפלל' עם מה שלמדנו והתבוננו. דהיינו לחשוב ולהתבונן את אותם עניינים שלמדנו, קודם התפילה ובזמן התפילה בצורה עקבית מידי יום ['דעת'].

אז מרגישים שמתעלים למצב של גאולה. מתרוממים ו'חיים משיח' באמת. נכנסת לנו ההכרה שאכן אנו נמצאים במצב הכי נעלה שהיה בהיסטוריה, קודם ההתגלות המושלמת של הבורא! במילא המחשבות, הדיבורים והמעשים שלנו משתנים לגמרי. זו התנהגות של ימות המשיח בצורה נעלית לגמרי.

[בכלל בחסידות מוסבר שהתפילה היא 'גאולה פרטית', מאחר שעל ידה ניתן להתעלות למצב של הגאולה השלימה. אך בכל הדורות קודם, היה קשה יותר להעביר את אותה תחושה גאולתית לכל היום כולו. אך בזמננו זה בקלות יותר].

במילא מובן מדוע הדגש העיקרי ב'עבודת התפילה' כעת הוא, שהתפילה תהיה מתוך שמחה ודביקות בקדוש ברוך הוא. מכיוון שכאשר מתבוננים בצורה פנימית, שאנחנו נמצאים כבר על סף ימות המשיח ו'הנה זה משיח בא', שכבר הגאולה נמצאת כאן וגילוי 'עצמות ומהות' כבר פה, ו'צריכים רק לפקוח את העיניים' - אז פותחים את העיניים ['עיני השכל'] ובקלות יותר ניתן לחוש שכל יהודי הוא 'חד ממש עם עצמות אין סוף'.

דברי אלוקים חיים

20	נחיצות 'עבודת התפילה'.....
28	יסוד הכל.....
36	שייך לכל אחד.....
41	הכנה לתפילה.....
52	אריכות בזמן דווקא.....
60	התבוננות בחסידות ופעולתה.....
76	דע לפני מי אתה עומד.....
84	עבודת התפילה.....
91	'עבודת התפילה' על חשבון עניין אחר.....
95	תפילה בציבור.....
99	חיצוניות ב'עבודת התפילה'.....
103	הדרכה ב'עבודת התפילה'.....
105	תפילה בדור השביעי.....
109	השפעת התפילה להמשך היום.....
115	'עבודת השם'.....
122	3 תפילות ביום.....
124	התפילה ב'סעווען סעוונטי'.....

התוועדויות חסידיות

- 128 חסידים - מתפללים באריכות
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב יוסף יצחק שיח' אופן
- 133 התכלית של לימוד החסידות - 'עבודת התפילה'
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב משה מרדכי ע"ה ארנשטיין
- 137 התפילה היא יסוד הכל
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב שניאור זלמן שיח' גפני
- 141 האריכות בתפילה שייכת לכל אחד
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב נחמן שיח' שפירא
- 145 האמונה שהרבי חי מתעצמת בתפילה
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב ישבעם שיח' סגל
- 152 לימוד תורה אמיתי - אחרי שמתפללים באריכות
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב שניאור זלמן שיח' לבקובסקי
- 159 בכדי 'לחיות משיח' - צריך להתפלל
התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב יוסף יצחק שיח' אופן
- 164 נחוצה מוכנות נפשית לרצות להיות 'עובד'
התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב ירון יחזקאל שיח' נאמן
- 174..... כולם צריכים להתפלל
התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב מיכאל חנוך שיח' גאלאמב
- 179..... הדרך להתקשרות לרבי - בתפילה
התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב יוסף יצחק שיח' קסלמן

- 186 הכל תלוי ב'עבודת התפילה'.
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב משה שיח' מישולובין
- 191 הפנמת החסידות היא בזמן התפילה
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב ישראל שיח' אלפנבין
- 196 התענוג הכי גדול זה להתפלל באריכות
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב שלמה זלמן שיח' לנדא
- 201 להפנים את ה'דבר מלכות? צריך להתפלל
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב בנימין זאב שיח' גנדל
- 207 הצלחה ב'שליחות? תפילה באריכות
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב מנחם שיח' טל
- 214 כל החסידות בשביל 'עבודת התפילה'.
 התוועדות חסידית עם הרה"ת הרב נחמיה שיח' גרייזמאן

לאורם של עובדי השם

- 222 המְשַׁפֵּיעַ. ה'מְקוּשָׁר'. הַמְחַנֵּךְ. ה'עוֹבֵד'.
 לדמותו של המשפיע ר' שלמה חיים ע"ה קסלמן
- 231 המְשַׁפֵּיעַ וְה'עוֹבֵד' הַמְיֻחָד - שכולנו יכולים להיות
 לדמותו של המשפיע ר' שילם ע"ה קוראטין

**דברי
אלוקים
חיים**

דברי הרבי מלך המשיח ורבותינו נשיאנו
אודות 'עבודת התפילה'

נחיצות 'עבודת התפילה'

הרבי מלך המשיח

'תומכי תמימים' ללא עבודת התפילה - בלי קיום

'תומכי תמימים' ללא עבודה פנימית - אינה יכולה להתקיים. כמו שנתבאר בקונטרסים [של כ"ק אדמו"ר הרש"ב]. ובאמת ניתן להתעסק ב'עבודת התפילה' מבלי שהדבר יפריע לסדרי הנגלה. כגון: בשבת קודש וערב שבת קודש, ביום וערב יום טוב, בין הזמנים, יומי דפגרא, שני וחמישי וכן בכל פעם שהתלמיד מרגיש צורך 'לצאת מעצמו'.

יחידות לר' מאיר צבי ע"ה גרוזמן

כל צרכיו תלויים בתפילה

'בכל יום קודם התפילה צריך ליתן צדקה, כדי שתתקבל התפילה כדבעי.. ועניין זה נוגע לא רק לתפילה, אלא גם לצרכיו שבכל היום - שהרי כל צרכיו תלויים בתפלתו'.

שיחת 'שמחת תורה' תשי"ט

תפילה אמיתית? על ידי ההתבוננות

'אמנם, כדי לבוא למעמד ומצב שהתפילה תהיה מתוך הרגש גודל החיסרון וזעקה להקב"ה כו' - צריכה להיות ההקדמה דאמירת כל פרטי העניינים ד'מה טובו', 'הודו', פסוקי דזימרה וברכות קריאת-שמע. וכפי שתורת החסידות מבארת ומורה את הדרך להתבוננות בעניינים אלו.. ועניין זה שייך לכל אחד ואחד מישראל, אפילו לפשוט שבפשוטים, וגם בזמן הגלות, שהרי אנשי כנסת הגדולה

תיקנו את נוסח התפילה באופן השווה לכל, שעל ידי ההתבוננות בכל חלקי התפילה, מ'מה טובו' עד שמונה עשרה, כפי שנתבארה בתורת החסידות, יוכל לבוא למעמד ומצב שירגיש את החיסרון שלו בכל העניינים. ואז, כאשר מתפלל להקב"ה, מקיים מצוות עשה מן התורה ג' פעמים ביום; ובה בשעה, יהודי שאינו לומד תורת החסידות, 'א' עולם'שער' - יכול לחיות שבעים שנה מבלי לטעום טעמה של תפילה אמיתית'.

שיחת פרשת 'וישב' תשי"ז

תפילה: כבן לפני אביו

'בלימוד - התמסרות האדם היא לדבר שחפץ להבין ומבין. בתפילה - ההתמסרות היא אל למעלה מהשכל וההבנה. בלימוד התורה מרגיש אדם כתלמיד בפני רבו. בתפילה כבן אצל אביו'.

'היום יום' כ"ו תמוז

מסירות נפש על עבודת התפילה

'משיחת אאמו"ר [הרש"ב]: חסידות תובעת 'ורחץ את בשרו במים ולבשם'. כלומר: השכלת החסידות בהכרח שתרחוץ הבשר, ותשטוף את ה'את בשרו' - את הטפל לבשרו, כל ההרגלים שהבשר מרגיל - ואז אפשר ללבוש בגדי קודש. מחשבת ודבור חסידות והנהגתם של חסידים בהתבוננות קודם התפילה - 'בגדי קודש הם': אלו בגדים שניתנו מן הקודש, אך את ה'ורחץ במים את בשרו' - יש לעשות באופן עצמאי.

לבושי הנפש ניתנים מלמעלה, אך רחיצת הטפל שנוצר מהבשריות, ולהפוך את הבשר לבשר קודש - זהו רק בכוח עצמו, וזאת תובעת החסידות, ועל כך מסר רבנו הגדול [אדמו"ר הזקן] את נפשו: הוא פתח את צינור מסירות הנפש על עבודת השם בתפילה. להיות קשורים לעצמות אין סוף, חסידות מציבה חסיד פנים אל פנים עם עצמות אין סוף'.

ספר 'היום יום' כ"ו ניסן

חסיד - מתפלל באריכות

'חסיד - הוא זה שלומד חסידות אדעתיה דנפשיה, מתפלל באריכות ושומר על לימוד השיעורים'..

שיחת פרשת 'לך לך' תשי"א

ראשית הירידה: העדר העבודה בתפילה

'ראשית הירידה רחמנא ליצלן הוא ההעדר העבודה בתפילה. הכל נהיה קר ויבש. גם ה'מצוות אנשים מלומדה' נהפך לנטל. ממהרים, מאבדים הטעם בתורה והאוויר מתגשם. ומובן הדבר שאינו שייך כלל לפעול על הזולת'.

ספר 'היום יום' כ"ג אייר

מי שאינו מתפלל באריכות - אינו ב'תומכי תמימים'

'בחור שאינו מתפלל באריכות, לפחות לעת מן העיתים - הוא כלל אינו ב'תומכי תמימים'.

יחידות למשפיע ר' שלמה חיים ע"ה קסלמן

רבותינו נשיאינו

בלי תפילה באריכות - הלימוד מבוזבז

'אבא [הרש"ב] הוציא במיוחד 2 קונטרסים, שבהם הוא מודיע ברורות, שאלו שלומדים חסידות ואינם עוסקים בעבודת התפילה באריכות ובמידות טובות - הלימוד שלהם מבוזבז.. והוא מזהיר שאין לשמוע [חסידות] מאחד כזה.. הוא מחלל את כבוד רבותינו נשיאינו ואת כבוד החסידות'.

אגרות קודש הרבי הרי"צ, חלק י' עמוד ש"צ

חסידות בלי תפילה - כמו מטבע מזויף

'מי שעוסק ב'השכלה' של חסידות בלבד ואינו עוסק ב'עבודת התפילה' [לפי ערך ואופן ידיעתו בהשכלה של חסידות] - הינו עשיר הפורט את עשירותו למטבעות מזויפים'.

ספר השיחות ת"ש, עמוד 561

העבודה בתפילה - נוגע בחיי נפשו

'הנה ביארתי לפניכם הכרח העבודה בתפילה, הנוגע מאוד לכל אחד ואחד בחיי נפשו ממש, ואיך ומה הוא אופן העבודה בתפילה על פי תורת אמת, אשר הנחילונו כ"ק אבותינו אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זכותם יגן עלינו. ואתם

אהובי, אחיי ורעיי, שימו לבבכם היטב אל כל הדברים הנזכרים לעיל, ותחוסו על נפשכם ללמוד לדעת את ה', בלימוד הטוב בעיון לידע הדברים על בוריים היטב.

אבל יהיה הלימוד על מנת לעשות דווקא, היינו לעבוד את ה' בלימוד הזה בעבודה אמיתית שבמוח ולב בתפילה, לפעול ישועות בנפשם, לברר ולזכך את המידות טבעיים ולהוסיף אור וחיות בקיום התורה ומצוות.. והיה לבבנו שלם ואמת עם ה' אלוקינו, בכל פרט ופרט, וה' יתברך יהיה בעזרינו ויאיר עינינו.. יזהיר במאוד כי הלימוד יהיה על מנת לעשות, והיינו על ידי העבודה דתפילה, הנותן חיות בקיום התורה ומצוות בפועל ממש'.

'קונטרס התפילה' אות ח"י

בלי תפילה - לחינם יגעים בלימוד החסידות

'מה מאוד עגמה נפשי, בראותי בעת רצון בעבודה שבלב זו תפילה, שעה אחת יפה לחיי הנפש להתקשר באלוקים חיים, אז דווקא מעשה שטן מרקד לבלבל הלב והמוח בדברים של מה בכך, שנקרא שיחה בטילה שבין איש לרעהו.. מה מאוד צר לי מזה, אשר לחינם ממש יגעים בדא"ח, אחר שמשליכים אחרי גוים בעת רצון לה'.. לזאת גודל הבקשה: זאת עשו וחיו ולא תמותו. שלא ישיחו שיחה בטילה קודם התפילה וכל שכן בתפילה עד גמר'.

אגרות קודש אדמו"ר האמצעי עמוד רסו

תפילה: הרפואה לכל מחלות מומי בני אדם

'עבודה שבלב מהווה, לדעת אבי [=הרש"ב], הרפואה הגדולה ביותר לכל מיני מחלות של מומי בני אדם. אבי רואה ב'עבודת התפילה' את הדרך הרחבה והטובה ביותר להגיע לבית אלוקים.. דבר זה עצמו ש'עבודה' היא עיקר החסידות, צריכים להבין על ידי השכלה. חסידות היא שכל אלוקי.. ה'למעלה מן השכל' בתוך ה'שכל'.. ברם, כדי שהמוח הגשמי יוכל לתפוס ולהשיג שכל אלוקי - הרי זה אפשרי רק על ידי 'עבודה שבלב' בתפילה.

שכן, התפילה היא הזמן והמקום של 'ויקחו לי - אותי אתם לוקחים'. 'עצמות אין סוף ברוך הוא' אומר לעובד השם בתפילה: 'אותי אתה לוקח'.. בהבנה של השכלה בלבד, אף העמוקה ביותר, בלי דמעות ובלוי זיעה של מצווה - אי אפשר להיות עובד השם בתפילה.. מלמעלה אומרים לו: 'רצונך להיות 'משכיל' - היה 'משכיל', אך אור אלוקי לא נותנים לו.. תפילה, עבודה שבלב, זקוקה להכנה והקדמה.. צריכים להתרחץ בזיעה ובדמעות.. אז יכולים להרגיש את האור האלוקי שבשכל האלוקי שבחסידות'.

ליקוטי דיבורים עמודים 861, 371-271

בלי תפילה: 'בעלי הפרדה'

'ביומני רשומה באריכות, המסורה מרבי לרבי, הפתגם רב החריפות והעומק של רבנו הזקן בשנות נשיאותו הראשונות, בשובו ממעזריטש: חסידים שאינם עוסקים ב'עבודת התפילה' תוך התמסרות - הינם 'בעלי הפרדה'. אלה, אומר אבי [=הרבי הרש"ב], שראו ושמעו את הרגש הפנימי וההתלהבות איך היו בעלי ה'עבודה שבלב' חוזרים על פתגם זה, השפיע עליהם הדבר בוושה כללית לנוכח מהותם, הלא מהותי, העצמי'.

ספר המאמרים תשי"א עמוד 471

התפילה היא מרכזית בתורת חב"ד

'בסדר העבודה של תורת חב"ד, תופסת התפילה [עבודה שבלב] את אחד המקומות הגדולים והחשובים ביותר. בלויבאוויטש היו כאלו שהיו קוראים להם 'בעלי עבודה', שהיו מתפללים שעות מרובות גם בימי החול של כל השנה, וביחוד בחודש אלול שאז היה זה באופן אחר לגמרי. כשהיו נכנסים לחדר השני של ה'מניין', היו נפעמים מהמחזה הבלתי רגיל שנתגלה.. כל אחד שקוע בשרעפיו ושרוי בדביקות, אינו שומע ואינו רואה את הנעשה סביבו..

זה שר בניגון חב"די 'ברוך גוזר ומקיים', השני אומר 'חנון ורחום', השלישי אומר 'זכולם משבחים ומפארים', ואחר מצוי בעיצומה של תפילת 'אהבת עולם' ואומר מילים ספורות.. כאשר פירוש המילות מזדקר מכל מילה,

בכל כך הרבה עסיסיות של השגה... בהתקשרות כזאת וקול תחנונים כזה, שמרגישים שבכל מילה מתעלה המתפלל מעלה מעלה... הוא מתקרב יותר ויותר אל הנקודה, והנה הנה הוא משיג את מטרתו.

ליקוטי דיבורים עמוד 551

מי שיתפלל באריכות: הצלחה בלתי מוגבלת

'לומדים חסידות, אבל לא 'מתפללים'.. כאשר לומדים חסידות ולא מתפללים באריכות, מניחים את אור החסידות בכלי מאוסה.. אם היו מתעסקים ב'עבודת התפילה', אם היו מתפללים באריכות, זה היה מביא יראת שמיים. ש'הגהה' ו'יש אומרים' של 'שולחן ערוך' יהיה נוגע לו.. אה, פעם בית הכנסת היה גדוש ב'מתפללים'. מלמדים היו 'מתפללים' בכל יום. אבל שבת, ראש חודש, ימים טובים ויומא דפגרא, היה בית הכנסת מלא ב'מתפללים'. לא רק מה שאמרו את האותיות של התפילה, אלא 'התפללו' והזיעו. ולא רק הם הזיעו, אלא גם הקירות היו מזיעים..

צריכים 'להתפלל'. צריכים לעסוק ב'עבודת התפילה', להתייגע בתפילה.. תפילה היא 'עבודה'. לא להתפלל כמו כינור. צריכים להתייגע לפני התפילה, צריכים להתייגע בתפילה, וצריכים להתייגע אחרי התפילה, בכדי לחשוב לעצמו 'על מה התייגעתי בכדי שבמשך כל היום ארגיש את התפילה'. אצל כל אחד כפי עניינו.

חסידים בכלל ותמימים בפרט, צריכים להתחיל להתפלל באריכות. אם חסידים היו יודעים, איך ההורים שלהם והצדיקים בגן עדן, מחכים על תפילתם, הרי כולם היו מתפללים באריכות. אני מובטח שכשיעסקו בעבודת התפילה, הקדוש ברוך הוא ימלא את כל הבקשות. 'תכין לבם תקשיב'. ישנה תביעה חזקה על החסידים, למה לא מתפללים. אני לא רוצה לומר מי טובע זאת, אבל חסידים מבינים..אני שליח בכדי למסור: דורשים 'עבודת התפילה'.

כל אחד מאלו שנמצאים כאן עכשיו [הראה באצבעו הקדושה על כל הנאספים], יכול להשפיע על שתיים שלוש מניינים, ללמוד איתם עניין בחסידות ולהראות להם כיצד צריך להתפלל. אני רוצה להגיד עניין פנימי. אני מובטח ואני מבטיח, שכל אלו שיקחו על עצמם בלי נדר לעסוק בעבודת התפילה, יהיה להם הצלחה מופלגה בכל ענייניהם, בגשמיות וברוחניות. הם יראו במוחש. יהיה להם הצלחה בלתי מוגבלת'.

ספר השיחות תש"ט עמוד 333-433

הוודאות ב'לחשוב חסידות'

המשפיע ר' אלטר ע"ה שימחוביץ' היה מרבה לדבר עם תלמידיו על החשיבות הגדולה 'לחשוב חסידות'. מספרים, שפעם מישוהו טען לפניו אודות בחורים מסויימים שחושבים חסידות לפני התפילה, שהם 'חיצוניים', והדבר נעשה לשם 'פניות' וישות. ר' אלטר הגיב ואמר: 'לא ייתכן שדבר כזה יבוא מצד נפש הבהמית. היא לעולם לא תיקח סיכון כזה על עצמה. היא יודעת שההתבוננות בחסידות תגרום לניצחונה של הנפש האלוקית'.

התוועדות חסידיות

התוועדות חסידיות של רבנים ומשפיעים
אודות חשיבות ומעלת 'עבודת התפילה'

חסידיים, מתפללים באריכות

מהחידושים הגדולים של התגלותה של החסידות, היא הרמת קרנה של 'עבודת התפילה' למקומה המרכזי האמיתי. רבותינו נשיאנו דורשים ותובעים מכל אחד להתפלל באריכות. מה כל כך חשוב בתפילה?

התוועדות חסידית עם הגאון החסיד הרב יוסף יצחק שיח' אופן
משפיע ראשי ישיבות חח"ל צפת ותורת אמת

של כל הקשר של יהודי עם
קונו. עד כדי כך שכל
מטרת ירידת הנשמה
של היהודי, יכולה
להתבצע דווקא על
ידי עבודת התפילה.

משום שדווקא
על ידי התפילה,
היהודי יכול להתרומם
מהגשמיות ולהכיר את
הרוחניות. אז הוא יכול לתקן
את מידותיו, ללמוד תורה ולעסוק
ב'מבצעים' בביטול ושכל היום שלו
יסבוב סביב דבר אחד ויחיד - הקדוש
ברוך הוא.

עד התגלות תורת החסידות, היו
כאלו שטעו וחשבו שהעיקר הוא
לימוד התורה. לכן הם החשיבו רק את
הלמדנים. אך בעקבות לימודם נגרמה
להם גאווה וישות, עד כדי כך ש'פספסו'

ידוע הסיפור שאדמו"ר
הזקן התלבט מאוד
להיכן עליו לנסוע
בכדי להתחזק
בעבודת השם.
האם למעזריטש
או לווילנה.
לבסוף פסק
בפשיטות את
המשפט שיבטא יותר
מכל את מהות חסידות
חב"ד ליובאוויטש: בוילנה
מלמדים כיצד ללמוד. זאת יודע אני
קצת... אך במעזריטש מלמדים כיצד
'להתפלל'. זאת איני יודע כדבעי. אסע
למעזריטש.

אחד הנושאים הכי מרכזיים
עליהם נעמדת החסידות, היא 'עבודת
התפילה'. החסידות ממשילה את
התפילה לעמוד השדרה וקובעת
שהתפילה היא היסוד והתשתית

הוא אחרת לגמרי! לא מנסים להכניס 'חידושים' מוטעים וסברות כרס לתורת השם. חשים את 'נותן התורה'. מבינים את העוצמה שעל ידי לימוד התורה מתחברים עם הבורא ממש. השכל מתאחד לגמרי עם הקדוש ברוך הוא. לכן גם הלימוד יהיה בחיות פנימית יותר ובהבנה אמיתית וישרה.

כל אחד יכול וצריך להתפלל באריכות

אחרי שמבינים את החשיבות של התפילה, הביטויים החריפים של רבותינו נשיאנו אודות החשיבות והקריטיות של ההתעסקות של כל אחד ב'עבודת התפילה' מצד אחד ועל השלילה המוחלטת של לימוד התורה והחסידות ללא עבודת התפילה מצד שני, מקבלים משמעות עמוקה יותר.

הרבי מלך המשיח כותב בספר 'היום יום': 'ראשית הירידה הוא ההעדר בעבודת התפילה'. אדמו"ר האמצעי כותב ש'מי שעוסק בהשכלה [=לימוד החסידות] ואינו עוסק בעבודת התפילה - דומה לעשיר שפורט את רכושו למטבעות מזוייפים' ומוסיף אדמו"ר הרי"צ שלימוד החסידות שלו מבוזבז.. וישנם עוד ביטויים רבים.

את כל הנקודה של לימוד התורה. כמו הפתגם ידוע, שהרבה למדו תורה ושכחו אודות 'נותן התורה'. הגיעה החסידות והרימה חזרה את קרנה של התפילה.

שוב ושוב חוזרים ומדגישים ללא הרף רבותינו נשיאנו, את העובדה שהתפילה היא המרכז ונקודת הכובד של כל היהדות והחסידות. סביבה הכל סובב. היא היסוד וממנה מתחילים.

[חשוב להדגיש, שתורת החסידות לא הגיעה בכדי 'לחדש' חלילה כלום. החסידות באה בכדי 'להאיר' ולהחיות את לימוד התורה וקיום המצוות. לגלות את הנשמה והפנימיות שבכל דבר].

בכדי שלימוד התורה יהיה 'לשמה', בגלל רצונו של הקדוש ברוך הוא ולא לשם 'ישות וגאווה, חייבים להתעסק קודם לכן בעבודת התפילה. ההתבוננות בזמן התפילה בגדולת הבורא, מביאה להרגשה של ביטול ושפלות האדם. השתפכות הנפש והדביקות בכורא בזמן התפילה באריכות, מעדנים את האדם ומרוממים אותו לעולם נעלה יותר.

אחרי תפילה טובה, לימוד התורה

אדמו"ר הזקן שלא ידע אפילו את פירוש המלות במקומות הקשים בתפילה, אך התפלל בכל יום את שלושת התפילות באריכות רבה והיה ניכר שהוא 'מתפלל' ובמיצוי הנפש. התפלאו החסידים ושאלו אותו לפשר הדבר.

השיב החסיד שפעם שמע 'ווארט' חסידי שהפירוש הפנימי של 'זכור ושמור בדיבור אחד' הוא, שבכל דיבור ודיבור צריך לזכור את 'האחד', את העובדה ש'אין עוד מלבדו'. ועם זה הוא התפלל ברציפות ארבעים שנה!

מסיק הרבי שסיפור זה הוא 'מופת חותך' והוראה שכל אחד יכול וצריך להתפלל אף הוא באריכות והתבוננות פרטית, גם אם אינו 'משכיל' גדול ומבין הרבה חסידות.

איך מתפללים באריכות?

התפילה מתחילה מההכנות שלפניה. החל מקריאת שמע שעל המיטה וחשבון נפש בלילה שעבר, ממשיך בטבילה במקווה ולימוד חסידות רציני אליבא דנפשיה וכלה בנתינת צדקה. גם יש להישמר ככל הניתן מלהתעסק בדברים אחרים קודם התפילה.

ישנם כאלו שחושבים שעבודת התפילה באריכות ובהתבוננות, שייכת רק לזקני החסידים.. אך האמת היא שהרבי שליט"א קובע ברורות, שכל אחד ואחד שייך וצריך להתפלל באריכות! אפילו מי שאינו מבין היטב את החסידות ו'לא ידע מאי קאמר'.

מתכוונים ממש לכל אחד, אפילו לבחורים צעירים בני 14\15 (כמובן שכל אחד צריך להתחיל להתפלל באריכות בהדרגה לפי ערכו).

ואדרבה, במאמר 'מים רבים' תשכ"ה (מומלץ לכל חסיד ללמוד אותו היטב) מסביר הרבי שדווקא הבעלי עסקים צריכים להתפלל באריכות יותר מאשר הלמדנים. מכיוון ש'יתרון האור מתוך החושך'. דווקא כשיותר רחוקים מגיעים לפנימיות יותר.

לכן כתוב שתפילה היא כמו 'סולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', ומבאר הרבי הריי"צ שגם כשיהודי נמצא הכי רחוק, עמוק בתוך הבוץ של הארץ, על ידי עבודת התפילה הוא יכול להגיע לדרגות הכי גבוהות עד לעצמות ממש, הפנימיות של השמיים.

הרבי מלך המשיח מספר בהתוועדות, שהיה חסיד פשוט בזמן

לפקוח את העיניים - לראות גאולה

אחרי שמתמידים ומשקיעים בזה, בכל יום ובכל שבת, החיים בגשמיות וברוחניות משתנים. מתעלים. התפילה נותנת חיות מחודשת להתמסר לאלוקות. להתקשר לרבי מלך המשיח. הלב והמוח נפתחים לקדושה. לימוד התורה מקבל משמעות חדשה. כל רגע נוסף שמתפלל באריכות 'קונה חיים לנפשו'..

אלו הם חיים שמענגים ומרוממים כאחת. מרגישים מהו כיף וטוב אמיתי. אדמו"ר המהר"ש התבטא שאם כל בעלי התאוות הכי גדולים, היו חשים פעם אחת מהי התאוה להתפלל, הם היו עוזבים את כל התאוות ורצים להתפלל..

זו הרגשה של ימות המשיח. בחסידות כתוב שהתפילה זה 'גאולה פרטית'. אחרי תפילה טובה, אוהבים כל יהודי באמת. פוגשים את ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל. האמונה והביטחון בהתגלות הקרובה מתעצמים.

מתבוננים בתקופה שמיוחדת לה זכינו ופשוט שמחים ומאושרים בפנימיות. בחסידות מוסבר שרק

ממש קודם התפילה, יש לחשוב על עניין שמבואר בחסידות באופן קבוע. פרק תניא או מאמר חסידות ש'נגע' לי והתחבר איתי. לסכם את הנקודה שיוצאת ממנו ולנסות להתעצם עמה.

לאחר תקופה ש'חושבים' ומתרכזים באותה נקודה, זה מאיר את התפילה בצורה אחרת לגמרי. ההתבוננות בחסידות קודם ובתפילה, מזככת את מוח האדם וליבו נפתח לעניינים שהורים וקדושים.

כשמתחילים את התפילה ממש, יש לזכור לפני מי עומדים ומדברים. הרבי כותב על כך ש'חסידות מעמידה חסיד פנים אל פנים עם עצמות אור אין סוף'. ללמוד ולדעת את פירוש המילים הפשוט ולנסות להתחבר למילים.

הרבי מציע למתחילים, לחשוב קטע אחד או שניים ולהתחבר אליו במשך זמן מסויים ולאחר מכן להחליף לקטעים נוספים. כך שבמשך זמן ניתן לעבור על כל התפילה בימות החול.

וכמובן שבשבת קודש וחגים זהו הזמן המתאים לנסות להאריך בתפילה ככל הניתן. ואם יודעים גם את הפירוש החסידי של קטעים התפילה, כמובן שיש לחשוב אותם.

מוסבר בחסידות שהפירוש של 'גבורות' מבטא גם 'תגבורות' והוספת כוח. ניתן לנו כוחות נפלאים ועצומים להתגבר על הנפש הבהמית ולתקן את המידות. כעת ניתן שיא הכוח לתקנם.

בתפילה ניתן לחוש 'דעת' והתקשרות לאלוקות. במילא דווקא על ידי ההתבוננות בתפילה, ניתן לחיות משיח באמת. לחיות ולבעור בחיות של גאולה ומשיח ולהחיות את הסביבה כולה.

תפילה - כוח לתיקון המידות

חסידים, תמימים: כעת זה הזמן הטוב ביותר לכל אחד להצטרף לעולם המופלא של 'עבודת התפילה! לא צריך לדמיין. זה לא מתחיל בקלות. אבל צריך לדעת שבוה הכל תלוי. צריך לנצל את הכוחות ולהתחיל 'להתפלל'. אדמו"ר הריי"צ כותב שאין צורך להתבייש ו'מותר' לבכות בצייבור בזמן התפילה..

בחסידות מוסבר מה הפירוש 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה'. האם בני אדם חיים רק שבעים שנה? ומבואר ש'שבעים שנה' מבטא את תכלית ירידת האדם לעולם הזה, בכדי לתקן את מידותיו. לכן זה מתבטא במסר 'שבעים', שרומז על שבעת המידות כפי שכלולות מעשר.

אך כמובן שהדגש העיקרי בדורנו בעבודת התפילה הוא מתוך שמחה ודביקות בקדוש ברוך הוא, כפי שאומר הרבי בשיחת 'בשלח' תשנ"ב. על ידי הגאולה הפרטית שלנו בתפילה, נוכח תיכף ומיד לגאולה הכללית ונשמע 'תורה חדשה מאתי תצא' בהתגלותו המושלמת של הרבי מלך המשיח.

הרבי הריי"צ כותב שניתן לתקן את המידות רק על ידי עבודת התפילה. לאחר שחגגנו 'שבעים שנה' לנשיאות הרבי מלך המשיח, אנחנו נכנסים כעת לתחילת העשור של 'שמונים לגבורות'.

לאורם של עובדי השם

לדמותם של גדולי עובדי השם
משפיעי וזקני אנ"ש ליובאוויטש

המשפיע וה'עובד' המיוחד - שכולנו יכולים להיות

לדמותו של המשפיע הדגול - הגאון החסיד ר' שילם ע"ה קוראטין

מי ששימש כמשפיע ראשי ב'תומכי תמימים' בליובאוויטש. ה'חזור' הראשי של הרבי הרש"ב. מחנך עצום ועובד השם בכל מהותו

הוא גדל כיתום מאביו. משפחתו לא הייתה מאלו שהקפידו במיוחד על הידורי המצוות. דודו שהיה מהיהודים ה'מתקדמים', שלח את הנער ללמוד בגימנסיה [=תיכון] המקומית. אחרי תקופת לימודים בתיכון בסביבה של פריקת עול מוחלטת של יהדות, אחותו שכנעה אותו שיעזוב את לימודי החול ויפנה ללמוד תורה ב'תומכי תמימים' בליובאוויטש.

היה זה מחזה בלתי שגרתי. ביום בהיר עומד לו נער בשערי הישיבה, לבוש במלבושי הגימנסיה הבלתי יהודיים בעליל ומבקש להתקבל ללימודים. המשפיע ר' שמואל גרונם ע"ה אסתרמן, הודיע בנחרצות על סירובו. הוא אינו מוכן לסכן את תלמידי ישיבתו עם קבלת נער שזה עתה היה שקוע בענייני עולם הזה ולבוש בכגדים שכאלו. כאשר שמע הנער הצעיר את גזר דינו, הוא התפרץ בככי תמרורים כואב מעומק ליבו. הרבי הרש"ב שמע את הנעשה והורה לקבלו לישיבה. מיד סדרו לו בגדים מתאימים לתלמיד ישיבה חסידית ומיודענו נכנס לכור ההיתוך החב"די בליובאוויטש.

זהו סיפור הגעתו של מי שהחל את חייו עם קשיים לא פשוטים בכלל, מבחינה אנושית וגם חסידית, אך הוא התגבר על הכל. הוא התאמץ, הוא התייגע, הוא השקיע את כל כוחותיו והגיע ליעדים הכי מקסימליים וגבוהים שיהודי וחסיד יכולים להגיע אליהם. ללא תמיכה מהמשפחה, בלי להתפנק. עם הרבה עמל ויזע, עם המון רצון ונחישות, הפך נער עלום לאחד הדמויות המשפיעות ביותר בתולדות

חסידות חב"ד, שיישם הלכה למעשה את כל דרישות החסידות, ללא ויתור על קוצו של יו"ד.

זהו סיפורו של מי שהפך ברבות השנים למשפיע העיקרי בישיבה בליובאוויטש, דוגמא וסמל של 'עובד השם' בכל מהותו, ה'חוזר' הראשי של הרבי הרש"ב ומי שגידל וחינך במסירות דורות של חסידים ועובדי השם בעלי קומה. מי שאנחנו חייבים לו המון מה'יראת שמיים' והחינוך החסידי שלנו. זוהי דמותו האדירה של המשפיע החסידי ר' משולם ידידיה גוטליב המכונה 'ר' שילם' עליו השלום קוראטין [לפעמים מכונה הוא אף 'שילם דיסנר' על שם מוצאו מהעיירה דיסנה].

נקודת עבודת השם - התפילה

ר' שילם היה מגדולי ה'עובדים' בליובאוויטש. על כושר התעמקותו וריכוזו מסופר, שפעם פרצה שריפה גדולה ב'זאל' של הישיבה וכולם נאחזו בבהלה רבה. מיד החלו לשפוך הרבה מים לכיבוי השריפה ומרוב הרעש וההמולה, יצא

גם הרבי הרש"ב לברר מה קרה. תוך כדי כך, בעיצומה של הדליקה הבוערת, הבחין הרבי הרש"ב בצעיר היושב מכונס לעצמו בפאתי ה'זאל', מרוכז ושקוע כל כולו ב'עבודת התפילה' באריכות ובשפיכת הנפש. היה נראה שהוא מונח כל כולו בעולם רוחני אחר לגמרי..

היה זה כמובן ר' שילם, שלא חש כלל בנעשה סביבו והתעמק לחלוטין באמירת 'שמע ישראל' וההתבוננות ב'יחודא עילאה'.. התבטא על כך הרבי הרש"ב: 'ניכר שהוא מתפלל בכנות, טרוד באמת בתפילתו ולכן אינו מרגיש דבר. בשביל בחורים כאלו הייתה כוונת יסוד ישיבת 'תומכי תמימים'!

יש לקחת בחשבון שטבעו של ר' שילם היה 'מרה לבנה' וההעמקה הגיעה לו ביגיעה עצומה. היה קשה לו להתרכז מאוד ובתפילתו היה ניכר עליו שמייגע ומטריד את מוחו בחזוקה. הוא היה מתנענע בשעת התפילה בחוסר מנוחה תחת טליתו, כשהוא חורק את שיניו מרוב התאמצות להתרכז בתפילה. אך ברוב עמל ויגיעה, הרגיל את נפשו בזה. מקום תפילתו היה קבוע. האמיתיות שלו בתפילה, העדינות והחמימות החב"דית שלו בעת שפיכת נפשו, היו מרגשים. במיוחד בשעה שעניו היו זולגות דמעות טהורות.. היה לו ניגון מיוחד בתפילה ומי שהיה שומע את תפילתו לא היה יכול להיפרד..

ר' שילם שימש בתחילה כמשגיח בישיבה בליובאוויטש, אך לאחר תקופה קצרה כל התמימים חשו באמת הפנימית שלו ונכבשו בה. במהרה הפך להיות המשפיע העיקרי בישיבה. בכללות מעמדו של ר' שילם בחצר הרבי, היה כאחד מזקני וחשובי החסידים, על אף שהיה כבן 30 שנה בלבד. בהתוועדויות שלו תבע בכל כוחו ומעומק ליבו, שכל אחד יתייגע וישקיע את כל יכולותיו ב'עבודת התפילה'. הוא דרש זאת שוב ושוב, בהסבר שדווקא על ידי תפילה באריכות ניתן להפנים וליישם את החסידות. התמימים קיבלו זאת כמובן וראו בו דוגמא חיה בהשקעה הגדולה שלו בתפילה.

פעם תבע ר' שילם מאחד התמימים שישקיע את עצמו ב'עבודת התפילה'. באותה תקופה נפטר אחד מה'עובדים' בליובאוויטש ואמרו עליו שזה מכיוון שלא השגיח כראוי על בריאותו. תמה הבחור: 'שאשכח על עצמי ואמות כמו פלוני?' ענה לו ר' שילם: 'עדיף למות כיהודי מאשר לחיות כגוי!' אצל ר' שילם 'עבודת

התפילה' הייתה כל חייו ממש. הוא התפלל והתבונן בחסידות בכל יום שעות ארוכות, ודרש כך מכל מחונכיו. בנוסף, היה מסביר את החשיבות של הנגינה החב"דית בשעת התפילה, כעניין מהותי ונצרך בהתבוננות.

הדרכה אישית ל'עבודה פנימית'

היראת שמיים וההידור במצוות, היו לחם חוקו. עד כדי כך שהרבנית נתנה לו לפסח מהחייטים של 'בית הרב', מכיוון שראתה שזה 'נוגע לו בנפש ממש' כלשון הרבי הריי"צ.. הרבי הרש"ב אמר שראה פעם את ר' שילם מסכך את הסוכה ב'קבלת עול מלכות שמיים'. היה 'מקושר' בלב ונפש לרבי הרש"ב.

אחד הדברים המיוחדים של ר' שילם היה, החיבור וההרמוניה בין העולם הרוחני לחיים האנושיים. לאחר תפילתו לא היה ניכר עליו כלום. עבודתו לא הייתה בולטת. הוא היה מעורב ונוח עם הבריות. היה בר שכל בהיר וישר ודבריו היו מוטעמים מאוד ונעימים לאוזן השומע. כאשר שימש כמשגיח בישיבה, היה

יושב בשולחן במרכז ה'זאל' באמצע ה'סדר' שקוע במחשבה. אך יחד עם זאת שהיה שקוע בעולמות עליונים, תמיד אחז בנעשה ב'זאל' ולא התנתק מההשגחה לרגע. הוא רצה להראות שריכוזו במחשבה, לא סותר הרגשה ואחיזה מוחלטת בנעשה סביב.

היה לו לר' שילם, חוש מיוחד בהשפעה פנימית ומהותית על תלמידיו. היה לו קשר חזק והדוק עם המחונכים, שאהבו אותו אהבת נפש. הוא מסר את עצמו בכל נימי נפשו בשביל להשפיע ולחנך. הוא היה מרבה להתוועד ולשוחח איתם, ולחוק איתם בכל רגע את הדרך הנכונה לעבוד את השם. הם חשו על בשרם את אהבתו וחיבתו העצומה אליהם.

בכלל הוא תבע יגיעה והוזה פנימית. הוא דרש להתאמץ, להתקדם. הוא תבע את מה שהוא דרש מעצמו. ראו והרגישו מדבר יהודי 'עובד'. המשפיע ר' שלמה חיים ע"ה קסלמן, היה מתאר בערגה רבה את השפעתו הכבירה של ר' שילם עליו ועל הישיבה בכלל, והתבטא שהוא 'אביו' הרוחני, מאחר שהוא בעיקר הדרך אותו לעבודה פנימית.

לעולם לא היה מתנשא, אלא היה מתנהג בענווה. דרכו הייתה לתבוע בהתוועדויות מכל אחד, במה נדרש ממנו להתקדם באופן פרטי. והרבי הרש"ב הורה לו שיוכיח רק את מי שהוא בוכה עליו ב'קריאת שמע שעל המיטה'. מתואר שבזמנו, הייתה התעלות רוחנית ותקופה זוהרת בליובאוויטש.

ר' שילם היה יהודי שמח ומאושר. כולו היה תענוג ושמחה פנימית. ההתוועדויות שלו היו לבכיות ושמחות. הוא חזר לא אחת בהתוועדויות, שכל יהודי צריך להיות מאושר מעצם היותו יהודי. ומי שלא חש כך, אינו ראוי שהאדמה תישא אותו.. כך היה רוקד ושמח, כשפניו מביעות אושר אדיר.

דייקנותו בחזרת דברי הרבי הרש"ב, הייתה מפליאה. כוח זיכרון מיוחד היה לו. הוא חזר על כל מילה ממש, בבהירות והטעמה מיוחדת והשקיע בזה כוחות רבים. אפילו פעם התעלף מרוב חזרת ה'מאמר' שוב ושוב.. נוסף לכל אלו, ר' שילם היה גאון עצום ובעל הבנה חדה בלימוד הנגלה ובלמוד החסידות. פעם המשפיע ר' שמואל גרונום התאונן בפני הרבי הרש"ב ש'לא מבינים באחדות השם'.

הרבי הרש"ב תמה על כך ותיקן ש'לא מבינים בשלימות', אך הצביע על ר' שילם בהפלאה על הבנתו בחסידות בזכות ה'עבודה' שלו, ואמר: 'הוא גם מבין'.. הרבי הרש"ב התבטא עליו שהוא 'חוקר אלוהי' ו'עוסק בתשובה עילאה'. גאונותו בהלכה הייתה מפורסמת אף היא. ב'בית הרב' היו שואלים את השאלות ההלכתיות אצל ר' שילם. היה 'פנימי' בכל הליכותיו וחשו את ה'ביטול' שלו בכל.

בשנותיו האחרונות, קרה פעם שכנופיית שודדים תפסו אותו ואת בני משפחתו, במטרה להרוג אותם. בנס מיוחד, המפקד של הרוצחים קרא להם והם ניצלו לחיים. אחר כך, ניגש אליו יהודי ואמר לו: אני מקנא בך על ה'תשובה' שעשית מול לוע הרובה.. ר' שילם ביטל את דבריו במחי יד ואמר: 'תשובה' קשה לעשות מול קני הרובים וליד המשפחה. 'תשובה' טוב לעשות מתחת לטלים בתפילה..

בשבת קודש ד' אלול תרע"ט, חלה במחלת המעייים ומצבו הורע במהירות, מחוסר טיפול רפואי כדבעי. למרות זאת, התפלל באותה השבת עד 5 בצהריים וחזר חסידות ברעווא דרעוין!.. למחרת, יום ראשון ה' אלול, החזיר את נשמתו האדירה לבוראו והוא בן 34 שנה בלבד! בשנים המעטות שר' שילם חי בעולם הזה, הוא עיצב את דמותה של 'תומכי תמימים' וקבע את דרכה בדורות הבאים.

'עובד השם' - עד כמה שנברא מסוגל

פטירתו הייתה פתאומית וזעזעה את אמות הסיפים של ליובאוויטש. כשהגיעה השמועה לרבי הרש"ב נאנח והתבטא עליו כשעיניו זולגות דמעות: 'אין כמו שילם', 'פטירתו] שילם ומענדל [חן] זו מהלומה לעולם', 'אדם כשר היה שילם' ו'משפיע כזה לא ימצא במהרה'.

בנוסף התבטא הרבי הרש"ב: 'איפה משיגים כזה 'פנימי' כמו שילם? ו'בשילם ובדוד [מהורודוק] הוצאתי את ה'קרן' של 'תומכי תמימים'. כל שאר התלמידים זה רווח נקי'.. הרבי הריי"צ התבטא אודותיו: 'אני מקנא בר' שילם. הוא נמצא כבר בגן עדן ושומע מאבא [הרבי הרש"ב] חסידות'.

בהלווייתו, שמעו התמימים את המשפיע הישיש ר' שמואל גרונם אומר לעצמו חרש ברצינות: 'הוא עבד את הקדוש ברוך הוא 16 שנה'. בנוסף הוא נתן משל לכך: תרנגול מצא ביצה ודגר עליה, ולבסוף יצא ברווז ענק.. כך ביטא ר' שמואל גרונם, את היחס שחש לגדולתו העצומה של ר' שילם, והסביר שר' שילם השיג אותו בעבודת השם, על אף שהיה צעיר ממנו. המשפיע ר' אלתר ע"ה שמחוביץ' אמר עליו, שהוא יכול להעיד על ר' שילם שהוא עבד את ה', עד כמה שנברא מסוגל להגיע.. אכן, השלים ר' שילם בחייו הקצרים את תפקידו בעבודת ה', כאדם בא בימים.

סיפורו של ר' שילם אומר הכל. בכדי להיות 'עובד השם' במלוא מובן המילה, לא צריכים דווקא להיות ממשפחות גזע חסידי חב"ד ומבעלי כישרונות. כל אחד יכול להיות חסיד ו'עובד'. ללמוד חסידות כדבעי, להתפלל באריכות ולהתבונן בחסידות, להשפיע ולחנך, ללמוד ענייני גאולה ומשיח ו'לחיות' משיח, להפיץ את בשורת הגאולה וכו'. צריך רק לעורר את הרצון והנחישות. להחליט להתמסר לרצון של הרבי שליט"א. להשקיע ולהתייגע.